
V A N   H E T   P A R L E M E N T A I R E   F R O N T

Klaas van Berkel

Heden ontbreekt mij de inspiratie om een flitsend parlementair verslag te schrijven volkomen, zodat men de misschien niet altijd even soepel lopende zinnen maar voor lief moet nemen. Nu is te te behandelen materie ook niet bepaald erg inspirerend te noemen, maar daarmee loop ik al op de zaak vooruit en dat kan niet de bedoeling zijn.

In de vorige aflevering waren we gebleven bij die zo roemrijke episode uit de historie van ons Instituut en van de AA : de bezetting. Na een dergelijke glorievolle gebeurtenis moet alles wat er na is gebeurd wel tegenvallen en inderdaad, de kater kwam al vrij snel. De sfeer op het Instituut was even grondig verpest en het inelkaar zetten van een aangepast studieprogramma om de te verwachten grote aantallen eerstejaars op te vangen, bleek niet zo eenvoudig. Want omdat er niet te rekenen valt op een behoorlijke uitbreiding van staf en middelen, is een aanpassing van het studieprogramma de enige manier om op dit moment concrete inhoud te geven aan een afwijzing van een studentenstop. Hier is dacht ik iedereen het mee eens, maar dan beginnen pas de grote moeilijkheden, moeilijkheden waar we op dit moment nog lang niet uit zijn.

De eerste Afdelingsraad die zich er mee bezig hield was de vergadering van 8 maart, gehouden in een nog steeds niet geheel gezuiverde atmosfeer. De irritatie over de bezetting was hier en daar nog duidelijk te merken, maar dit weerhield de Raad er niet van concrete stappen te doen: er werden een aantal richtlijnen opgesteld aan de hand waarvan de Studiecommissie een aangepast studieprogramma zou moeten uitwerken. In die richtlijnen stond o.a. dat de Studiecommissie bij haar werkzaamheden er niet van diende uit te gaan dat er studenten zouden worden ingezet bij het geven van onderwijs (wat natuurlijk niet gold voor de student-assistenten die nu echter nog voor het grootste gedeelte van hun tijd bezig zijn met het veredelde knip-en-plak-werk.) Een andere richtlijn was dat bij de aanpassing van het studieprogramma uitgegaan diende te worden van een 1-jarige introductie-fase. Deze beide richtlijnen hebben later nog tot verhitte discussies aanleiding gegeven omdat sommigen meenden dat het wel degelijk mogelijk was om uit te gaan van studenteninzet op een andere basis dan het student-assistentenschap en dat het

het zelfs beslist noodzakelijk was om uit te gaan van een 1½-jarige introductie-fase om daarmee een concreet alternatief voor "Posthumus" te bieden. Wellicht komen we daar nog op terug. In ieder geval, binnen het (ruime) kader van de richtlijnen toóg de Studiecommissie aan den arbeid. Maar de Afdelingsraad deed nog meer. Hoewel niet iedereen het in de Raad het daar mee eens was, werd er nl. besloten om een Algemene Vergadering bijeen te roepen om ook de Instituutsbevolking de gelegenheid te geven zich te uiten over een zaak die toch iedereen op dit Instituut aan gaat.

Of het nu aan de slechte voorbereiding of aan de aard van het enige agendapunt lag (Aanpassing van het studieprogramma voor de cursus '74/'75), de A.V. werd maar zeer matig bezocht. Het enige wat opviel was de relatief grote opkomst van de sectie Oude Geschiedenis, wat eens te meer aantoonde hoezeer men daar buiten het "historische leventje" staat.

Het enige punt dat hier vermelding verdient is de door Homme Wedman aangezwengelde discussie over de studenteninzet bij het geven van onderwijs. Aan de formele bezwaren van vele docenten voegde hij ook inhoudelijke bezwaren..Hij bestreed de opvatting dat de inzet van studenten voordelen zou hebben en hij vroeg zich af of het wel zo'n aanbevelenswaardige zaak was om studenten meer inspraak te geven in het bepalen van de onderdelen van de geschiedenis die behandeld zouden moeten worden. Als alleen wordt gedoceerd wat de studenten interessseert, dan wordt z.i. de docent tot een discjockey die verzoeknoemers draait, gereduceerd. Daarbij had hij achter zich enige jaren ervaring aan een sociale academie. Ook de heer s'Jacob had enige deels sarcastische deels sceptische opmerkingen over een grotere inbreng van studenten in het onderwijs. Hij was van mening dat een groep studenten zonder begeleiding van een docent nooit meer zal leren dan de knapste al weet en zo'n groep zou nooit uitkomen boven het geleuter in de ruimte zoals dat in de NCSV gebruikelis (was). (Waarschijnlijk rekende hij zo af met zijn eigen verleden) Nu is het ongetwijfeld zo dat het reduceren van een docent ot een wandelende vraagbaak niet bepaald bevorderlijk is te noemen voor het onderwijs, net zomin als het andere uiterste dat de studenten het ongevormde materiaal zijn waar de docent zijn eigen ideeën in boetseert. Het ligt echter in de aard van de geschiedbeoefening dat de actieve rol van de historicus zeer groot is en derhalve moet de student niet alleen zo vroeg mogelijk deze eigen rol getoond worden (theoretische geschiedenis) maar moet de student ook de gelegenheid krijgen dat "in praktijk" te brengen gedurende het onderwijs. De inbreng van de studenten in vorm en inhoud van hun

onderwijs is dan ook van groot belang, misschien net zo belangrijk als de begeleidende en stuwende functie van de docent, die nodig is en wel zal blijven om het gebrek aan kennis, inzicht en vaardigheden dat de student per definitie eigen is, op te vangen. Waarom zouden interesse van de student en ervaring van de docent elkaar in de weg staan?

Na de A.V. begon de verwarring, waaraan het goedbedoelde broddelwérk van de A.A. niet geheel vreemd aan is geweest.

Allereerst besloot de AA in haar voorvergadering alsnog een poging te doen om een studieprogramma in te voeren dat zou uitgaan van een introductie-fase van 1½ jaar. Dit revolutionaire studieprogramma zou de geschiedenis ingaan onder de naam "PROEVE". Belangrijkste overweging voor het op het nippertje toch nog invoeren van zo'n programma was de wens om te herprogrammeren voordat er een herstructurering van boven zou worden opgelegd, waarbij relatief nieuwe vakonderdelen als theoretische geschiedenis en uitgebreider contacten met disciplines uit de hoek van de sociale wetenschappen wel vergeten zouden kunnen worden. Als je eenmaal met Posthumus zit opgescheept kan je je mooie dromen over het onderwijs wel vergeten. Begrijpelijk, maar het was en is ook te voorzien dat het invoeren van een nieuw studieprogramma zo op de valreep veel voorbereiding kost en niet zo maar zonder meer door de docenten gaccepteerd wordt. De voorbereidingstijd voor de komende cursus was al kort en daarop lopen alle goede voornemens stuk.

Maar niet alleen de AA stelde nieuwe studieprogramma's op, ook de studietoelichting zat niet stil, al kan bepaald niet gesproken worden van grote eensgezindheid in dat orgaan. Maar tenslotte kwam er dan toch iets uit, de "berekening van de heer Bakker", en dat fraaie stuk werd aan de Docentenraad voorgelegd, die het afkraakte, zonder meer. De studietoelichting trok daar haar conclusie uit en trok het plan min of meer in, zonder dat daar in de Afdelingsraad over gesproken was. Ook de Docentenraad bracht een stuk op tafel. Het stelde een eigen ad hoc-commissie in die moest nagaan in hoeverre een opvang van grote groepen eerste-jaars kon worden aanvaard zonder te grote schade voor het peil van onderwijs en hoever de verantwoordelijkheid van de Docentenraad daarbij kon gaan. Deze studietoelichting van de Docentenraad (want daar kwam het in feite op neer) produceerde ook een stuk, dat echter even hard werd afgekraakt: er bleef geen spaan-der van heel. Beide plannen die van docentenzijde waren ontwikkeld,

waren dus buiten de Afdelingsraad besproken en gebleven. Feitelijk is de hele discussie over de aanpassing van het studieprogramma buiten de Afdelingsraad, het orgaan dat in laatste instantie de beslissing moet nemen, gevoerd. Een frusterende situatie als je dan ook nog merkt dat die Docentenraad ook nog hopeloos verdeeld is, waar de twee groot-machten van ons Instituut elkaar voortdurend proberen te overtroeven en de voorzitter en de secretaris hun functie beschikbaar stellen en er geen nieuw presidium kan worden samengesteld.

Op dit moment is de situatie zo dat men niets wil of meent te kunnen ondernemen. Want ook voor geschiedenis is bij de minister een studentenstop aan-gevraagd en op dit moment is het totaal onzeker wat het aantal studenten zal zijn dat er volgend jaar door dit Instituut opgenomen zal moeten worden. Nu is het wel zo dat er al veel denkwerk verzet is en dat daarom het inelkaar draaien van een aangepast studie-programma in juni of juli, als de beslissing is gevallen, niet zoveel tijd hoeft te vergen, maar er is dan ook grote kans op dat dit gebeurt door een groepje docenten die nog beschikbaar zijn als de studenten in alle delen van de wereld hun vakantie zitten door te brengen. Je kan dan wel raden wat voor studieprogramma de Afdelingsraad dan na de vakantie krijgt voor-gelegd en hoe onacceptabel ook : take it or leave it! Daar zou best eens rekening mee kunnen worden gehouden.
